

İbrahim GÜLDİKEN

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNDA
İŞÇİNİN ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKI**

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR CETVELİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKINA İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

1. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KAVRAMI.....	5
1.1. Genel Olarak.....	5
1.2. İş Sağlığı.....	8
1.3. İş Güvenliği.....	9
1.4. Dar Anlamda İş Sağlığı ve Güvenliği.....	10
1.5. Geniş Anlamda İş Sağlığı ve Güvenliği.....	11
2. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	12
2.1. Dünyadaki Gelişim	12
2.2. Türkiye’deki Gelişim.....	14
3. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİN KAYNAKLARI.....	16

3.1. Uluslararası Kaynaklar	16
3.2. Ulusal Kaynaklar	19
3.2.1. Anayasa.....	19
3.2.2. Türk Borçlar Kanunu.....	20
3.2.3. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.....	21
3.2.4. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.....	24
4. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKI KAVRAMI.....	24
5. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ HUKUKİ NİTELİĞİ.....	28
5.1. Genel Olarak.....	28
5.2. Mücbir Sebep Görüşü.....	28
5.3. Zaruret Hali Görüşü	30
5.4. Temel Güvenlik Hakkı Görüşü.....	31
5.5. Ödemezlik Defi Görüşü	32
5.6. İşverenin Temerrüdü Görüşü	34
6. ULUSLARARASI BELGELERDE ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKI	37
6.1. ILO Sözleşmeleri	37
6.2. Avrupa Birliği Çerçeve Yönergesi	40
7. TÜRK HUKUKUNDA ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ TARİHSEL GELİŞİMİ.....	41
8. İŞVERENİN ÜCRET ÖDEMEMESİ SEBEBİYLE İŞÇİNİN ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKI.....	43

İKİNCİ BÖLÜM

ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ ŞARTLARI VE HAKKIN KULLANILMASI

1. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ ŞARTLARI.....	49
1.1. Genel Olarak.....	49

1.2. Ciddi ve Yakın Tehlikenin Varlığı.....	50
1.3. Tehlikenin Tespiti İçin İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu ya da İşverene Başvuru	57
1.3.1. Genel Olarak.....	57
1.3.2. İş Sağlığı ve Güvenliği Kuruluna Başvuru.....	57
1.3.3. İşverene Başvuru.....	64
1.3.4. İşçinin Kendi Kararı İle Çalışmaktan Kaçınma Hakkını Kullanması	65
1.4. Çalışmaktan Kaçınma Talebinin Kabulü	71
1.4.1. Çalışmaktan Kaçınma Talebinin Reddedilmesi ya da Cevapsız Bırakılması	73
1.5. Çalışmaktan Kaçınma Hakkının Kullanılmasının Bir Başkası İçin Tehlike Yaratmaması	77
1.5.1. İstisnai Bir Durum Olarak Sağlık Personelinin Hizmetten Çekilme Hakkı	79
1.6. Tehlikenin Devam Etmesi	80
1.7. İşin Durdurulmamış Olması.....	84
1.8. Hakkın Kullanımının İşverene Bildirilmesi	87
2. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ KULLANILMASI...89	
2.1. Genel Olarak.....	89
2.2. Süre Bakımından	90
2.3. Yer Bakımından.....	92
2.4. Kişiler Bakımından	93
2.4.1. Genel Olarak.....	93
2.4.2. Alt İşveren İşçilerinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	94
2.4.3. Geçici İşçilerin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	99
2.4.4. Kamu Personelinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı	103
2.5. Psikolojik Tacize (Mobbing) Uğrayan İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı	105
2.6. Cinsel Tacize Uğrayan İşçinin Çalışmaktan Kaçınma Hakkı.....	109

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ
HUKUKİ SONUÇLARI

1. GENEL OLARAK	113
2. İŞ SÖZLEŞMESİNİN DURUMU	113
3. ÇALIŞMAKTAN KAÇINILAN SÜREDE ÜCRET VE DİĞER HAKLARIN SAKLI KALMASI	118
4. ÇALIŞMAKTAN KAÇINILAN SÜRENİN ÇALIŞMA SÜRESİNDEN SAYILMASI	126
5. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKINI KULLANAN İŞÇİYE DİSİPLİN CEZASI VERİLEMEMESİ	128
6. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKINI KULLANAN İŞÇİNİN YERİNE YENİ İŞÇİ ALINAMAMASI	130
7. İŞVERENİN ÇALIŞMAKTAN KAÇINAN İŞÇİYE BAŞKA BİR İŞ ÖNERMESİ	132
8. ÇALIŞMAKTAN KAÇINAN İŞÇİNİN SOSYAL GÜVENLİK HAKKI	136
9. ÇALIŞMAKTAN KAÇINMA HAKKININ TOPLU ŞEKİLDE KULLANILMASININ KANUN DIŞI GREV SAYILMAMASI	142
10. İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH HAKKI VE FESHİN HUKUKİ SONUÇLARI	146
10.1. İşçinin İş Sözleşmesini Fesih Hakkı	146
10.2. İşverenin İş Sözleşmesini Fesih Hakkı	154
10.3. İş Sözleşmesinin Feshinin Hukuki Sonuçları	158
10.3.1. Genel Olarak	158
10.3.2. Ücret	158
10.3.3. Çalışma Belgesi Verilmesi	159
10.3.4. İbraname Düzenlenmesi	159
10.3.5. İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanma	160
10.3.6. İşsizlik Sigortasından Yararlanma	162

10.3.7. Kıdem Tazminatı.....	163
10.3.8. İhbar Tazminatı.....	166
10.3.9. Uğranılan Zararın Tazmini	167
SONUÇ	169
KAYNAKÇA	175